

ПРОФ. НИКОЛАЙ ОВЧАРОВ ПРЕДСТАВИ В ПРАГА БЪЛГАРИЯ КАТО ЛЮЛКА НА ДРЕВНИ ЦИВИЛИЗАЦИИ

АСЕН МИЛЧЕВ

На 17 ноември БКИ в Прага, с финансовата подкрепа на посолството ни в Чешката република, осигурена по Комуникационната стратегия на България за предстоявянето ни в Европейския съюз, организира среща с известния наш археолог професор Николай Овчаров на тема „България –

люлка на древни цивилизации“. Пред препълнената зала на БКИ в чешката столица проф. Овчаров сподели личните си впечатления от разкопките в добилия напоследък широка известност тракийски каменен град Перперикон в Източните Родопи, които се извършват от няколко години под негово ръководство и отговори на многобройни въпроси от публиката за

последните открития на българската археология. Прожектиран бе и документалният филм „Родопите – свещената планина на траките“. Присъстващите имаха възможност да видят и внушителните табла от документалната фотоизложба „България – люлка на древни цивилизации“, дело на големия наш учен-траколог проф. Иван Маразов и на фотографа-художник Иво Хаджимисhev. В нея са показани най-характерните, станали вече харизматични, археологически находки по нашите земи от епохата на траките – златните съкровища от Панагюрище и Вълчитрън, сребърните от Борово и Рогозен, гробниците от Свещари и Александрово, бронзовата глава на одриския цар Севт III, златна маска от „долината на тракийските царе“ край Казанлък и много други тракийски артефакти. На другия ден проф. Овчаров, заедно със заместник-председателката на агенцията по туризма Стела Балтова, участва в среща за разширяващото се наше присъствие на чешкия пазар на туристически услуги. Пред местни журналисти, туроператори, бизнесмени, бяха очертани перспективите за развитие на международния ни туризъм, особено на културния. Прожектиран бе и филмът „Орфей – виртуален музей“ за същността на тракийската култура по нашите земи. Гостуването на проф. Овчаров в Прага намери широк отзвук в чешките медии. Той даде няколко интервюта, между които и за един от най-тираажните местни вестници „Лидове новини“. Участва и в половинчасово предаване на денонощния информационен канал „24 часа“ на чешката телевизия. ■

ТАНЦОВ СЪСТАВ „КИТКА“ ОТ БЪРНО В УНГАРИЯ И СЛОВАКИЯ

ИНЖ. Д-Р РАЙЧО ВЕЛЕВ

Танцовият състав „Китка“ към Българското културно-просветно сдружение в Бърно регистрира и тази година успешни участия във фолкорни форуми извън Чехия. В края на юни съставът се представи на фестивала Bulfest, Унгария. Участието на състава в тазгодишното издание фестивала за български фолклор Bulfest 2008 се осъществи по покана на българската организация във град Фертьод. Галаконцертът се състоя на 30. 6. 2007, като участие в него взеха например танцов състав „Янтра“ от Будапеща, състав „Право“ и фолкпевицата Соня Немска. След официалната програма, празникът продължи до ранните часове

изпълнен с много надигравания, общи хора и разбира се песни от България. В края на септември танцьорите от състава „Китка“ показаха отново красотата

на родния фолклор, този път обаче в рамките на IV. Фестивал на малцинствата. Фестивалът тази година се състоя в словашкия град Жилина и в него се представиха танцови състави от почти всички малцинства в Словакия. Изпълнението на българският танцов състав „Китка“ бе наситено с динамика и красота. Горещите аплодисменти, в края на програмата, бяха най-голямата награда и удовлетворение за танцьорите от състава. Те бяха и са заслужено признание за положения през годините упорит труд. Труд, довел до днешния облик на танцовия състав „Китка“ и правещ го желан участник във фолкорни форуми и български празненства. ■

„ПЕСЕН СИНОР НЯМА“, ИЛИ КАК „ПИРИН“ ПЕЕ

ПЕТЯ БУКУРЕЩЛИЕВА

С танцов състав „Пирин“ и неговия ръководител Георги Георгиев се запознах в Будапеща. Веднага забелязах как тези млади хора освен майсторство влагат душа и сърце, танцувайки българските народни танци. В унгарската столица бяхме по покана на Лили Зафирова по случай петгодишния юбилей на ръководената от нея фолклорна група „Зорница“. Всички ние – Фолклорна формация „Стефан Кънев“ при читалище „Славянска беседа“ в София с диригент ст.н.с.д-р Михаил Букурещлиев, Танцов състав „Пирин“ от Бърно, прекарахме прекрасно заедно. След концерта, както става обикновено, засвири оркестър, завъртахме заедно хора, запяхме любими песни, повеселихме се, опознахме се. И още тогава, през 2005 година, Георги спомена, че му се иска „Пирин“ не само да танцува, но и да пее. Но всичко с времето си. За да запее човек, трябва „отвътре да му дойде“, сам да го пожелае. И ето, че точно така се случило. На няколко български събирания в Бърно една от участничките в танцовия състав, поздравява приятелите си не само с танц, но и с песен...и добре звучи, харесва им на другите, допяло им се, защо да не пробват и те. А Георги само това чакал...

Ето така получих първия мейл от него с покана да отида, да ги прослушам и да кажа могат ли да пеят, не могат ли... Уговорихме се за детайлите и на 30 ноември кацнах на летището във Виена. Имах огромното удоволствие да пътувам заедно с голямата народна певица Валя Балканска и нейния гайдар Петър Янев. Качихме се на колата на нашия любезен домакин

Георги Георгиев и в приятна компания пътят до Бърно мина неусетно. Очаквах с нетърпение срещата с момчетата и момичетата от „Пирин“. Малко се тревожех за езиковата бариера. Искях обясненията ми да стигат бързо до тях, за да им разкажа повече подробности за красотата и разнообразието на българската

народна песен. Но с подкрепата на Георги и съпругата му Яна се чувствах сигурна, че всичко ще бъде наред. Така и стана! В съботната сутрин на първи декември, залата на Философския факултет в Бърно бе огласена не от мъдри мисли за смисъла на живота, а от кръшните български извивки, които с лекота правеха и чехи, и словаци, и сърби, и българи, участници в тан-

цов състав „Пирин“. Първоначално неуверените им погледи, смущението, дали ще могат да направят някой орнамент, дали гласовете им ще издържат равния тон на исовия двуглас, малко по малко се стопяваха и с всяка песен моята увереност и тяхното самочувствие растяха. Георги записа всичко: „Да си припомним, когато теб те няма, за да ни казваш какво да правим с тази извивка или онзи вокал“. Започнаха да се редуват пиринските „Китчице, буйна лобода“, „Ай да идем, Яно“, с шопската „Море, пробляло“, с тракийската „Дене, мъри“. Не пропуснахме и Коледа – „Стани, стани, нине“ прозвуча с една сериозна мъжка опора в исото. А песните „Ако умрам ил’ загинам“ и „Митро, ле, Митро“ почти нямаше нужда да ги учим – всички ги знаеха и пееха с удоволствие. Оправихме малко звукоизвличането – през леката усмивка да е, гърлено да излиза звукът, не „окръглено“, както често се учи в чешките училища, и хайде да се запишем с камерата като на концерт. Тук е мястото да кажа, че домакините бяха подсилили прекрасни условия в залата – с помощта на проектора, на екран пред хористите – танцьори, винаги стоеше изписаният текст на песента. Така само го превеждахме, изговаряхме по-ясно и оставаше повече време за музициране. В следобедните часове в залата пък имахме възможност да гледаме и слушаеме танци и песни от различни фолклорни области, да обсъждаме стиловите особености на „диалектите“, да наблюдаваме детайлите в костюмите. А после пак запявахме... докато се усетим – навън се стъмнило. И така два дни. В приятна атмосфера, в непринудени разговори и обсъждания се убеждавах, че хората около мен с огромна жар попиват всичко свързано с България и българския фолклор. Интересуват се, ровят се, четат, слушат, могат, знаят, а сега и танцуват, и пеят добре! Беше огромно удоволствие да работя с тях. Оставих им още песни и съм сигурна, че ще продължат напред и сами в правилната посока.

Какви по-добри посланици на България от тях, какъв друг по-добър начин да разкрием пред света позитивния си облик на хора, уважаващи и съхраняващи националното богатство и традиционните си ценности!

За тези неща си мислех, докато самолетът рязко снижаваше над мокрото софийско летище. И не обръщах внимание на бученето в ушите си, защото сърцето и душата ми бяха пълни с прекрасните спомени от трите дни, прекарани с момичетата и момчетата от танцов състав „Пирин“. Сигурна съм, че няма да са последните въпреки километрите разстояние и границите помежду ни, защото всички знаем, че „Песен синор няма“! ■

ВАЛЯ БАЛКАНСКА В ЧЕХИЯ

МАРИЯ ЗАХАРИЕВА

Голямата родопска певица Валя Балканска гостува с гайдара Петър Янев в рамките на четвъртото издание на Дните на българската култура, които сдружение „Възраждане“ организира в Чехия. Двамата изпълнители изнесоха незабравими концерти в Острава, Писек и Прага. С много обич и любов ги посрещна българската общност в Острава и Прага. В Писек концертът им беше само пред чешка публика, но и тя не искаше да се раздели с Валя Балканска и Петър Янев и пет пъти извежда изпълнителите на „бис“.

Няколко дни преди концерта в Прага космическата песен „Излез е Делю хайдутин“ се носеше в ефира на Радио 1. Вестниците „Лидове новини“ и „24 часа“ представиха изпълнителите пред чешката публика. 200 души от различни националности дойдоха да чуят нашата

именита певица, чийто глас лети в Космоса вече 30 години. В пражката зала „Палас Акрополис“ стари и млади се хванаха на хорото, омаяни от силата на родопския фолклор. Космическият глас на Валя Балканска изпълваше залата в продължение на час и половина, съпрудан от невероятния гайдара и ненадминат импровизатор Петър Янев. Концертът започна с любимата на много българи родопска песен „Рипни, калинке“ и завърши със станалата вече легендарна „Излез е Делю хайдутин“. „Концертът беше невероятен“, „Пренесох се в друго измерение“, споделяха развълнувано хора от публиката. Слушателите „летяха“ с крилата на родопската музика, изпълнени с магичното въздействие на песните на Валя Балканска. Накрая много българи отидоха да видат своята любима певица, която с усмивка раздаваше автографи на всички желаещи. ■

ПОД ЗВУЦИТЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ФОЛКЛОР

ПЕТЯ НИКОВА

На 24-ти ноември 2007 г. за пети пореден път се състоя семинар за български народни танци, организиран от сдружение Пирин със съдействието на Министерството на културата и Южноморавската област. Семинарът започна в събота в 10 ч. Гостите ни наброяваха над 50 човека от различни възрасти и националности, но това което ги събра на едно място беше интересът към българските танци. Репортери от чешката телевизия отразиха събитието и направиха кратък репортаж, който беше излъчен няколко дни след семинара. Показахме на гостите ни право, еленино, дайчово, дунавско, македонско и много други хора от различни етнографски области на България. Разучаването на хората продължи до 15 ч., като

междувременно имаше дегустация на български ястия, приготвени от членовете на Пирин. След семинара всички бяха поканени на вечерен концерт, където имаша възможността да упражнят наученото през деня.

В концерта взеха участие певческата и танцова група „Лира“ от българското училище „Д-р Петър Берон“ в Прага с художествен ръководител Антоанета Добрева. Родопски мелодии на своята кабагайда засвири Асен Караилиев. Български народни танци представиха танцовата група „Българи“ от Прага в състав: Тодор и Петър Ралеви, Цветелина Самоволска и Емилия Димитрова.

Групата е сформирана през миналата година цел да представя българските народни танци на широката публика. Тан-

цува също и състав „Китка“ от Виена, който съществува формално като състав от началото на тази година, но танцьорите се събират редовно на репетиции вече 3 години. Ръководител на състава е професионалната хореографка Галя Милева. Чухме изпълненията на тамбурашкия оркестър „Брач“ от град Студенка. И разбира се Пирин се изяви с тракийски, варненски и шопски танц.

Интересът към българския фолклор надмина очакванията ни, тъй като гостите присъстващи на концерта, бяха над 120 човека, между които имаше българи, чехи, украинци, словаци и други. След концерта партито продължи до късно през нощта с много българска музика, танци и много веселие. Така завърши петият семинар на Пирин, изпълнен с положителни емоции, песни и танци. Всички гости и участници си тръгнаха удовлетворени от концерта, а ние бяхме щастливи от това, че за пореден път успяхме да покажем на хора от различни националности една малка, но красива част от българската култура и традиции. ■

„ПЕЕМ ЗА РАДОСТ“ ГАЛАКОНЦЕРТ В ПРАЖКИЯ ДВОРЕЦ „ЖОФИН“

АСЕН МИЛЧЕВ

Голям фолклорен празник с българско участие се състоя на 14 октомври в тържествената зала на пражкия дворец „Жофин“, красиво разположен сред остров на река Вълтава. На този галаконцерт се представиха избрани финалисти от традиционните годишни детски конкурси за изпълнение на народни песни – „Спиевачек“ в Чехия и „Славик“ в Сло-

вакия, а също така и специални гости – победители в националните детски фолклорни надпревари в Русия, Полша и България. Доброто настроение в залата се поддържаше от няколко оркестъра от народни инструменти, сред които и тези на радиото от град Бърно и на военния ансамбъл „Ондраш“. Сред останалите гости личаха именитият чешки майстор на кларинета и саксофона Феликс Словачек и най-известният словашки

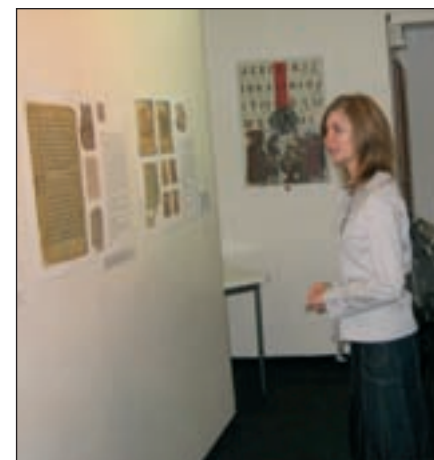
оперен певец Петер Дворски. При това блестящо артистично присъствие не остана незабелязана с прекрасния си глас и вдъхновеното си изпълнение нашата представителка – дванадесетокласничката от езиковата гимназия „Яне Сандански“ в Благоевград Жасмина Цветкова. Пред възторжената публика тя изпя песен от своя роден край – Пиринска Македония. ■

НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ДЕН НА ЕЗИЦИТЕ – ДЕН НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ

АСЕН МИЛЧЕВ

Българският културен институт в Прага посрещна 26 септември – Европейския ден на езиците – като ден на отворените врати. За няколко десетки посетители, изявили желание да се запознаят с нашето ново културно средище в чешката столица, бе подготвена специална тематична изложба за създаването и развитието на кирилицата – новата азбука в Европейския съюз. Интерес към проявата изяви хора от различни възрасти – ученици, студенти, пенсионери.

На 9 октомври в Огледалната зала на Министерството на образованието, младежта и физическото възпитание на Чешката република, в присъствието на представители на чуждестранните културни институти в чешката столица, сред които бе и БКИ, се състоя тържествена церемония по връчване на наградите на спечелилите в съревнованието по повод Европейския ден на езиците. ■

ЧЕРКОВНОСЛАВЯНСКИ ПЕСНОПЕНИЯ В ПРАВОСЛАВНИЯ КАТЕДРАЛЕН ХРАМ В ПРАГА

АСЕН МИЛЧЕВ

На 17 октомври в православния катедрален храм „Св. св. Кирил и Методий“ в Прага се състоя концерт под надслов „Благослови, душе моя, Господа“ на колегиума за камерна музика „Арсмузика Шумен“, организиран от БКИ в чешката столица и със съдействието на духовното ръководство на чешката православна църква. В програмата бяха включени черковни православни песнопения от руски и български композитори. В представилия се смесен хор участват 14 души, основно преподаватели и студенти от специалността „Музикална

педагогика“ на шуменския университет и преподаватели по музика в средните училища в града. Ръководител и диригент на колегиума е гл. ас. Юлияна Панова, преподавателка по дирижиране в университета. Съставът има над 120 сценични изяви в страната и чужбина и в момента извършва задгранично турне в Румъния, Унгария, Словакия, Чехия и Австрия по своя проект „Гласът на България от древността до днес“, който се финансира по Комуникационната стратегия на Република България в Европейския съюз. На 18 октомври колегиумът за камерна музика „Арсмузика Шумен“ изнесе концерт и в град Млада Болеслав. ■

С ИЦКО ФИНЦИ И ВАСИЛ ПАРМАКОВ НА КЛУБНА ВЕЧЕР В БКИ-ПРАГА

АСЕН МИЛЧЕВ

Като гост на клубната вечер, осъществена на 20 ноември в галерията на БКИ в Прага, публиката посрещна много топло своя любимец – големия наш актьор и музикант Ицко Финци, който заедно с известния ни джазов пианист Васил Пармаков изпълни най-разнообразни по жанр парчета: аржентински

танга, виенски валсове, френски шансони, руски романси, цигански напеви, чешка класика, различни миниатюри, джаз, попмузика, стари шлагери, собствени композиции, импровизации. Без прекъсване в продължение на час и половина двамата изпълнители забавляваха публиката, като не само свиреха, но водиха и остроумен диалог с нея. ■

